

також деталізовані підстави притягнення до відповідальності винних посадових осіб органів виконавчої влади.

Література:

1. Петренко Н. О., Машковська Л. В. Цифровізація державних адміністративних послуг в Україні: нормативно-правові аспекти. *Право і суспільство*. 2020. № 2. С. 112-119.

2. Розвиток партнерства між місцевою владою та недержавним сектором у сфері надання громадських послуг: монограф. / О.В. Берданова, В.М. Вакуленко, М.Д. Василенко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Лебединського. Ужгород: Патент, 2003. 192 с.

3. Сороко В. М. Діяльність публічної адміністрації з надання послуг українському суспільству: монограф. / В. М. Сороко, А. В. Вишневський, О. Г. Рогожин та ін.; за наук. ред. Ю. А. Привалова. Київ: Вид-во НАДУ, 2007. 180 с.

4. Тищенко І.О. Електронні послуги у діяльності публічної адміністрації України: монограф. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 156 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-177-0-6>

АНТИКОРУПЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ В МЕХАНІЗМІ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Дьомін М. В.

*аспірант Навчально-наукового інституту публічного управління
та державної служби Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Державна регіональна політика – система цілей, заходів, засобів та узгоджених дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб для забезпечення високого рівня якості життя людей на всій території України з урахуванням природних, історичних, екологічних, економічних, географічних, демографічних та інших особливостей регіонів, їх етнічної і культурної самобутності [1].

Відтак, суб'єктами реалізації державної регіональної політики є наступні:

- центральні органи виконавчої влади;
- місцеві органи виконавчої влади;
- органи місцевого самоврядування та їх посадові особи.

Очевидно, що кожен рівень наведених вище суб'єктів має свої повноваження та завдання.

Так, на центральному рівні державна політика регіонального розвитку реалізується шляхом розроблення та затвердження державних програм (стратегій); на рівні місцевих органів виконавчої влади (обласні та районні місцеві державні адміністрації) – з використанням інструментів програм регіонального розвитку, а от на рівні органів місцевого самоврядування – шляхом розроблення, прийняття та реалізації місцевих цільових програм, які формуються з урахуванням специфіки розвитку регіону та з урахуванням загальнодержавних пріоритетів розвитку регіонів.

З огляду на важливість здійснення результативної регіональної політики особливої уваги потребує процес її оцінювання – процес, який може бути несистемним, зі збору інформації, її аналізу та формування суджень на його основі [2; 9].

Результати реалізації регіональної стратегії визначаються на підставі проведення моніторингу:

стану досягнення стратегічних цілей та завдань, виконання плану заходів шляхом порівняння фактично отриманих значень індикаторів оцінки результативності виконання завдань і їх прогнозних значень;

динаміки зміни значень показників, що застосовуються для розрахунку індексів конкурентоспроможності регіону та регіонального людського розвитку [3].

У цьому контексті результативність слід тлумачити як показники рівня досягнення певних цілей, які відображені в документах стратегічного планування, отриманих у результаті ціленаправленої, системної та планомірної діяльності суб'єктів публічного управління з максимальним використанням наявних ресурсів (економічних, організаційних тощо) [4; 43].

Відтак, особливого значення набуває питання релевантності наданих показників реалізації регіональних програм органами місцевого самоврядування до центрального рівня управління.

Проте, у найнижчій ланці управління регіональним розвитком існують суттєві проблеми з проведенням внутрішнього оцінювання результативності програм, що стало фактично вперше відомим завдяки

діяльності громадськості – аналітичного центру "Інститут законодавчих ідей".

Указаним центром системно здійснюється громадська антикорупційна експертиза проєктів рішень органів місцевого самоврядування, до яких належать і місцеві цільові програми [5].

Емпіричним дослідженням шляхом антикорупційного аналізу проєктів рішень Львівської міської ради, наприклад, вдалося встановити, що міські цільові програми, що розробляються на підставі відповідних регіональних, не містять ані очікуваних фінансових ресурсів задля реалізації запланованих заходів, ані вимірюваних і чітких показників результативності таких програм.

Яскравим прикладом цього може слугувати ухвала Львівської міської ради від 16 вересня 2021 року № 1251, якою, попри зауваження аналітичного центру "Інститут законодавчих ідей", запроваджено фінансову підтримку конференц-індустрії міста без можливості в подальшому оцінити результативність заходів програми, оскільки останні є неконкретизованими та невимірюваними [6].

Так, пунктом 6 міської цільової програми "Очікувані результати реалізації програми" передбачено, що виконання її заходів сприятиме:

- Зростанню кількості проведених національних та міжнародних заходів ділової гостинності у м. Львові.

- Поліпшенню якості проведення заходів конференц-індустрії у м. Львові.

- Промоції м. Львова на національному ринку конференц-індустрії.

- Допомозі конференц-індустрії у період дії карантину, що запроваджений внаслідок поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

- Проведенню національних заходів конференц-індустрії у різних містах України.

Наведене свідчить про ознаки невідповідності статистичних показників результативності політики регіонального розвитку, оскільки через відсутність чітких показників такі дані формуються деякими органами місцевого самоврядування без їх емпіричного підтвердження, що у свою чергу призводить до спотворення результатів оцінювання результативності державної політики регіонального розвитку.

Вбачається, що такий інструмент як антикорупційна експертиза проєктів міг би стати суттєвою перепоною маніпулюванню показниками результативності.

Однак, у цьому контексті слід звернути увагу, що органи місцевого самоврядування не зобов'язані перевіряти свої акти на наявність корупційної складової, а результати громадської експертизи за

частиною 8 статті 55 Закону України "Про запобігання корупції" не є обов'язковими до врахування, а лише повинні бути розглянуті [7].

Тож на даному етапі розвитку системи моніторингу та оцінювання політики регіонального розвитку в Україні результати антикорупційної експертизи проєктів органів місцевого самоврядування можуть слугувати як суттєва поміч при формуванні своїх висновків як профільними громадськими і науковими організаціями, так і органами центральної виконавчої влади.

Проте, питання про впровадження такого інструменту в повсякденну діяльність органів місцевого самоврядування та місце антикорупційної експертизи в системі оцінювання та моніторингу, безумовно, мають бути предметом серйозного наукового дослідження та враховані при модернізації державної регіональної політики.

Література:

1. Про засади державної регіональної політики: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (дата звернення: 19.12.2021)

2. Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання. / Горошко А., Нарчинська Т., Озимок І., Гарнай В. – Київ: Українська асоціація оцінювання, 2014 – 32 с.

3. Методика розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації: наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 № 79. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16#Text> (дата звернення: 19.12.2021)

4. Дьомін М.В. Ефективність управління регіональним розвитком в аспекті дефінітивного складника. Держава та регіони. Серія "Державне управління". 2021. № 1. С. 40-45.

5. Антикорупційна експертиза проєктів рішень органів місцевого самоврядування// URL: <https://izi.institute/projects/proekt-6/>

6. Про затвердження Програми "Пакет підтримки розвитку конференц-індустрії у м. Львові": ухвала Львівської міської ради від 16.09.2021 № 1251. URL: [https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/\(SearchForWeb\)/08CEE43F19D4ED23C2258760002AF7C1?OpenDocument](https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/(SearchForWeb)/08CEE43F19D4ED23C2258760002AF7C1?OpenDocument) (дата звернення: 19.12.2021)

7. Про запобігання корупції: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 19.12.2021)